ZPRÁVY.

Zapomenuté jubileum. *Nepovšimnuto zůstalo nedávno pamětihodné jubileum, věc zajisté zvláštní u nás, kde se tak pečlivě zaznamenává a po př. i oslavuje každé významné i bezvýznamné výročí. — V dubnu letošního roku bylo tomu sedmdesát let, co bylo vydáno císařské nařízení z 20. dubna 1854, č. 96 ř. z., »kterým se vydává předpis pro výkon opatření a nálezů zemědělských a policejních úřadů«, všeobecně známé pod poněkud kratším, avšak výstižným názvem »Prügelpatent«. Patří k málo zbytkům slavné doby Bachovy a nutno uznati, že má tuhý život. Nesčetněkráte byl již vysloven požadavek, jak za Rakouska tak i za republiky, že by měl býti odstraněn a nahražen zákonem odpovídajícím spíše změněným ústavním poměrům, avšak Prügelpatent se drží, a jest ho vydatně používáno.*

Když zákon sám, jak Nejvyšší správní soud již několikráte rozhodl, ústavě republiky neodporuje, praktikování jeho těžko se srovnává s duchem ústavy. A není právě povznášející, vidíme-li, že se opět a opět vydávají nařízení a činí opatření na základě § 7, pro která by se jinak těžko hledal zákonný podklad v celém našem právním řádu, a jimž poukaz na § 7 zákonitosti nedodává. —

A tak, věnujíce Prügelpatentu jubilejní vzpomínku, činíme tak s tím vroucím přáním, aby to byla vzpomínka za jeho platnosti poslední, abychom, až tomu budou tři čtvrti století, co byl vydán, mohli říci: Prügelpatent nazývalo se kdysi císařské nařízení ..... je.

Volba povolání tak, aby vyhověla pokud možná všem sklonům určitého jednotlivce, je jistě otázkou velmi těžkou a u nás, kde jen několik málo měst má zařízené poradny pro volby povolání, je každá rada drahá. Ostatně tyto poradny fungují nejspíše pro živnostenskou mládež, t. zv. třídy inteligentní se jich straní a byl by to jistě zvláštní ojedinělý případ, aby abiturient před vstupem na vysokou školu obracel se k nim o radu. Obyčejně má již abiturient příští dráhu v několikero směrech rozhodnutu, ovšem častěji ve smyslu negativním, kam nepůjde, a teprve v poslední chvíli několik hodin před zápisem rozhoduje se pak pro určité povolání, když před tím se neinformoval a zbůhdarma utrácel čas nabyté svobody. Proto vítáme každý pokus informovati studenty odcházející ze střední školy a jsme vděčni OHČS v Brně, že cyklus přednášek konaný minulého roku vydalo také tiskem*).

*) »Student a volba povolání« 8⁰ str. 193. Něco podobného výhradně však pro práva přichystal také »Všehrd«, v přednášce prof. Hory (viz »Všehrd« roč. V. str. 46). Informaci kolegům na právnickou fakultu již vstoupivším má sloužiti i »Památník Všehrdu«, které otevře obzor právnického studia po nejedné stránce a objasní studijní otázky po dosud neznámých oborech.

Je sice snadno dávati egoistické rady, jak to čítáme v listech denních i na nárožích, aby nevstupovalo se na to které řemeslo a pod., ale je těžší zcela objektivně podati výčet dobrých i stinných stránek určitého povolání. Ve zmíněné knížce se to podařilo skoro většinou. Není zajisté třeba opakovati, že právě na práva vstupuje se skoro bezmyšlenkovitě a neinformovaně. Než práva v této brožuře zastoupena jsou výborným výhledem prof. K a l l a b a. Především dobře je konstatován fakt, že lidé, kteří se rozhodují pro medicinu, filosofii a pod., vždy berou si za vzor osobnosti vynikající, kdežto většinou ti, kdož na práva vidí své vzory ve š p a t n ý c h právnících a nechápou, co energie a úsilí je třeba, abychom se stali dobrými právníky. Málo který tuší jaké všestrannosti a pružnosti vyžaduje právnické studium, a jak nesmíme se státi jednostrannými, ani amatéry, nýbrž musíme býti dokonalými odborníky. Platí tu jistě devisa, že obyčejným právníkem je možno se státi zaplacením tax u okénka na kvestuře, dobrým a dokonalým však právníkem až po vytrvalém a vyčerpávajícím studiu. Kromě toho jistě málo abiturientů tuší, jak je stále nutno se vzdělávati, doplňovati své vědomosti i po fakultních studiích, abychom nezkostnatěli a nezastarali. Za mnoho slov mluví nejlépe z přednášky Kallabovy, místo, jež budiž dovoleno ocitovati doslovně:

»Přihlédněme k jedné stránce zvláště, totiž k praktické vědě technické a to proto, ježto většina právníků studuje, aby své právnické vědomosti později v praksi uplatnila šablonovitě. Jako v lékařství byl by lékař špatný, kdyby se jen věnoval svému povolání bez znalosti přírodních věd, právě tak byl by špatný právník, který by se věnoval jen praksi právnické, poněvadž právě to přizpůsobení vědomostí potřebám konkrétního případu vyžaduje úplné ovládání vědeckých předpokladů, a to proto, že jinak nedovedeme vystihnouti zvláštností konkrétního případu, nedovedeme správně uhodnouti prostředky, kterých určitý případ právě potřebuje. Právnictví jako praktická věda jest dovednost spočívající na vědeckém poznání, jest to pro právníky prostředek k vlastní činnosti, jíž jest praktická úprava vztahů mezi lidmi podle zásad právních. I tato činnost však nemůže býti jen používáním vědeckých logicky přesně zpracovaných poznatků, protože život jest mnohem mnohotvárnější než může pojem vytvořiti. D o b r ý p r á v n í k s e p o z n á v á p o d l e t o h o, ž e n e u p a d n e d o b e z d u c h é h o p o u ž í v á n í š a b l o n, a l e v y s t i h n e k a ž d ý p ř í p a d. Nestačí tedy jen vědecká příprava, nýbrž jest třeba i povahy, schopností, nadání. Ryzímu praktiku obyčejně chybí hlubší vědecký názor, vnitřní souvislost, zejména duševní hodnocení a pochopení různosti individuálního zájmu. Důsledek toho jest, že pro nedostatečnost průpravy upadá do rutiny a snaží se vystačiti s omezenou zásobou politických vědomostí.«

Zdaž není v tomto stručně vysloveno vše, co se od právníka bude požadovati? A může kdo z nás lépe poraditi abiturientům právě teď se chystajícím opustiti středoškolské lavice, než těch několik předcházejících vět? Ča.

Prof. Dr. Jiří Hoetzel, řádný profesor právnické fakulty university Karlovy v Praze, slavil v těchto dnech své padesátiletí. Mladý právnický dorost gratuluje srdečně svému věhlasnému učiteli a pevně věří, že dlouho bude se těšiti z přízně, kterou mu prof. Hoetzel vždy prokazoval.*)

K. S. Grünhut osmdesátníkem. Činíme tu zmínku k jubileu jednoho z nejznámějších jmen středoevropských právníků. Karel Samuel Grünhut narodil se 3. srpna 1844, je rodákem ze Slovenska, z Burského Sv. Jiří. Působil — jako mladší vrstevník Ungerův a Glaserův — na universitě vídeňské jako profesor práva obchodního a směnečného, z kteréhožto oboru napsal řadu dobrých knih (»Die Lehre von der Wechsel-

*) Odborný posudek vědecké práce prof. Hoetzla přineseme příště.